

Sygn. akt IV CO 133/21

POSTANOWIENIE

Dnia 27 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 października 2021 r.
na skutek przedstawienia akt sprawy Sądu Okręgowego w S.
z postanowieniem z dnia 25 maja 2021 r.
w przedmiocie przekazania innemu sądowi równorzędnemu
sprawy sygn. I C [...]
z powództwa C. B.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej "[...]" w S.
o zapłatę,

**odmawia przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi
równorzędnemu.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 maja 2021 r. Sąd Okręgowy w S. zwrócił się do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie „w przedmiocie przekazania sprawy do rozpoznania sądowi równorzędnemu”, podnosząc że pojawiła się nowa okoliczność w postaci wytoczenia przez powódkę C. B. powództw przeciwko temu Sądowi w innych sprawach, a „z urzędu ze sprawy I C [...] wiadomym jest, że sędziowie Sądu Apelacyjnego w [...] zostali wyłączeni w sprawie, gdy w innej sprawie Sąd ten został pozwany przez stronę, której sprawy dotyczyły ...”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 44¹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy może przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności wzgląd na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że przepis ten znajdzie zastosowanie w sytuacjach, które mogą wywierać realny wpływ na swobodę orzekania sądu lub stwarzać przekonanie (nawet mylne) o braku warunków do rozpoznania w danym sądzie sprawy w sposób obiektywny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2020 r., I CO 21/20, niepubl.). Przesłanka „dobra wymiaru sprawiedliwości” ma niewątpliwie charakter ocenny, jednakże ze względu na wagę gwarancyjnej roli podstawowych zasad kształtujących właściwość sądu, interpretacja tej przesłanki musi być przeprowadzana w sposób ścisły (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2020 r., IV CO 44/20, niepubl.). Do przekazania sprawy do innego sądu może dojść jedynie wówczas, gdy pojawią się okoliczności faktyczne, które odnoszą się do przedmiotowych bądź podmiotowych cech konkretnej sprawy, świadczących jednoznacznie o tym, że jej rozpoznanie przez sąd właściwy byłoby niezgodne z interesem publicznym i sprzeciwiało się dobru wymiaru sprawiedliwości (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2021 r., III CO 3/21, niepubl.). Wystąpienie okoliczności uzasadniających zastosowania art. 44¹ § 1 k.p.c. powinien wskazać sąd, który wnioskuje o przekazanie sprawy na jego podstawie.

We wniosku o przekazanie niniejszej sprawy do rozpoznania sądowi równorzędnemu brak argumentacji, która wskazywałaby, że zachodzi przesłanka, o której mowa w tym przepisie. Uzasadnienie Sądu Okręgowego sprowadza się do powołania się na fakt wytoczenia przeciwko niemu powództw przez powódkę oraz informację, że taka sytuacja może prowadzić do wyłączenia sędziów od rozpoznania innych spraw z udziałem tej samej strony powodowej. Okoliczności te nie przemawiają za przekazaniem sprawy do rozpoznania sądowi równorzędnemu i nie wskazują, aby wymagało tego dobro wymiaru sprawiedliwości. Gdyby wytoczenie przeciwko danemu sądowi powództwa przez osobę będącą stroną powodową w innych toczących się przed tym sądem sprawach miało w każdym przypadku prowadzić do przekazania ich innemu równorzędnemu sądowi do rozpoznania, oznaczałoby to *de facto* możliwość samodzielnego i instrumentalnego wpływania przez tę osobę na

właściwość sądów, co stałoby w oczywistej sprzeczności z zasadą kierowania się „dobrem wymiaru sprawiedliwości” przewidzianej w art. 44¹ § 1 k.p.c. Nietrafne jest przy tym powołanie się przez Sąd Okręgowy na orzeczenia dotyczące wyłączenia sędziów od rozpoznania innych spraw z udziałem strony, która wytoczyła powództwo przeciwko sądowi, w którym orzekają, gdyż wyłączenie następuje zawsze z uwzględnieniem okoliczności konkretnej sprawy i nie może być odnoszone wprost do innych przypadków, co jednak istotniejszy mechanizm stosowania instytucji przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 44¹ § 1 k.p.c. i wyłączenia sędziego na podstawie art. 49 § 1 k.p.c. (nawet, gdy dotyczy wszystkich sędziów danego sądu) nie jest tożsamy.

Z tych przyczyn orzeczono, jak w sentencji.